

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

U.S.-ASEAN Business Council (USABC) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการต่อการระบาดของ COVID-19 ในภาคอาหารและการเกษตร ดังนี้

1. เสนอให้มั่นนโยบายการค้าที่เปิดกว้างและคงความเชื่อมต่อกัน (Connectivity) เพื่อหลีกเลี่ยงการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานและรักษาความมั่นคงทางอาหาร

เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของไวรัส รัฐบาลหลายแห่งมีมาตรการต่างๆ อาทิ การปิดเมือง (Lock down) การจำกัดการเดินทาง และการระงับการทำงาน ณ สถานที่ทำงาน เป็นผลทำให้ห่วงโซ่อุปทานสินค้าต่างๆ ต้องหยุดชะงักรวมทั้งสินค้าอาหารและสินค้าเกษตร ในขณะที่ การหยุดชะงักเป็นเวลานานอาจนำไปสู่การขาดแคลนจนกลายเป็นวิกฤตขาดแคลนอาหาร และในหลายประเทศยังมีการจำกัดการส่งออกในช่วง COVID-19 เพื่อเพิ่มความพร้อมด้านอาหารสำหรับประเทศตน และอาจทำให้ราคาในตลาดภายในประเทศต่ำกว่าราคาในตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะขัดขวางการผลิตในท้องถิ่นและกระตุ้นให้มีการลักลอบขนอาหารผิดกฎหมายสู่ตลาดต่างประเทศ เป็นผลทำให้ราคาอาหารระหว่างประเทศสูงขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินการเพื่อจำกัดการส่งออกอาจก่อให้เกิดการซื้ออย่างตื่นตระหนก และการกักตุนสินค้าในหมู่ประชากรท้องถิ่น ดังนั้นในขณะที่ประเทศต่างๆ ที่กำลังต่อสู้กับ COVID-19 จะต้องดำเนินการในเชิงรุกเพื่อให้มั่นใจว่า กลไกต่างๆ ของห่วงโซ่อุปทานจะยังคงทำงานต่อไป สิ่งสำคัญคือประเทศต่างๆ ต้องมีการเปิดตลาด พัฒนาระบบการเก็บและรักษาสินค้า การอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีการกระจายสินค้า และการขนส่งของอาหารและสินค้าเกษตร รวมถึงการละเว้นการควบคุมการส่งออกใหม่ อาทิ ข้อจำกัด ข้อห้าม ภาษีศุลกากร และอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Nontariff barriers) เพื่อลดความไม่มั่นคงทางอาหาร ทั้งนี้ การเร่งข้อตกลงการค้าเสรีต่างๆ รวมถึงการสรุปความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Trans-pacific Partnership: CPTPP) และการยกเลิกข้อจำกัดการเป็นเจ้าของโดยชาวต่างชาติ จะเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหารและการฟื้นฟูเศรษฐกิจในอาเซียน

2. เสนอให้แรงงานในภาคการเกษตรและภาคการผลิตอาหารมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย

แรงงานต่างๆ ในภาคเกษตรและการผลิตอาหารมีความสำคัญในการจัดหาอาหารของแต่ละภูมิภาค ขณะที่แรงงานหลายรายกำลังเผชิญกับความเสี่ยงด้านสุขภาพของตนเองเพื่อทำงานต่อ งานบริการที่จำเป็น (Essential services) เกษตรกร พนักงานโรงงาน ผู้ปฏิบัติงานด้านการขนส่ง และผู้จัดจำหน่ายอาหารสมควรได้รับอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) เพื่อการทำงาน นอกจากนี้ ควรมีมาตรการป้องกันเบื้องต้น อาทิ การจัดให้มี สบู่ น้ำ และแอลกอฮอล์ล้างมือ ในสถานที่ต่างๆ ภายในที่ทำงาน รวมถึงมาตรการป้องกันอื่นๆ อาทิ การฝึกปฏิบัติในการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (Social distancing) หรือ การตรวจอุณหภูมิ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการลดการแพร่กระจายของ COVID-19 ในที่ทำงาน นอกจากนี้การออกระเบียบในการปรับรูปแบบการทำงานเป็นรูปแบบการทำงานเป็นกะเพื่อป้องกันความแออัดในที่ทำงาน ช่วยให้ความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มขึ้นในช่วงการระบาดดังกล่าว

3. เสนอให้มีการปรับกฎระเบียบและนโยบายเพื่อสนับสนุนเกษตรกรรายย่อย เพื่อให้มั่นใจว่าปัจจัยการผลิตทางการเกษตรจะถูกส่งมอบทันเวลาให้กับเกษตรกร และเพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงตลาด

กลุ่มเกษตรกรรายย่อยเป็นตัวสร้างอุตสาหกรรมการเกษตรส่วนใหญ่ให้กับอาเซียน (ASEAN) และเป็นกลุ่มที่ขาดไม่ได้ในการสร้างความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค แต่การจำกัดในกิจกรรมต่างๆ (Movement) ในปัจจุบันจากสถานการณ์ COVID-19 ทั่วอาเซียน กำลังขัดขวางการเข้าถึงตลาดของเกษตรกรในการซื้อและขายสินค้า โดยสินค้าที่สดและเน่าเสียง่ายกำลังถูกสะสมเพิ่มขึ้นในไร่ จนต้องถูกทิ้งและทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ภาครัฐจะต้องสนับสนุนเกษตรกรรายย่อยในอาเซียน โดยข้อเสนอหนึ่งที่แนะนำคือการจัดตั้งศูนย์รวบรวมอาหาร (Food Collection Centers) ใกล้กับผู้ผลิตรายย่อย เพื่อลดความจำเป็นในการเคลื่อนย้าย นอกจากนี้ รัฐบาลสามารถเร่งพัฒนาการแก้ปัญหาด้วยการใช้การค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce Solutions) ให้กับเกษตรกรรายย่อย อีกทั้งยังสามารถช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแบบชั่วคราว (Temporary Economic Assistance) ผ่านการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ที่จะทำให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อช่วยในการผลิตของตนต่อไป

และด้วยการจำกัดในปัจจุบันทั่วทุกประเทศในอาเซียน เกษตรกรไม่เพียงแต่จะต้องเผชิญกับอุปสรรคในการนำสินค้าออกสู่ตลาดแล้ว แต่ยังรวมถึงการได้รับปัจจัยการผลิตทางการเกษตรด้วย (วัตถุดิบและเทคโนโลยี อาทิ เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ปกป้องพืช (Crop protection product) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเกษตรกร) สิ่งที่ยกเว้นในภาคการเกษตรยังคงดำเนินการได้ในหลายๆ ประเทศ ควรครอบคลุมการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต โดยร้านค้าที่ขายปัจจัยการผลิต ควรได้รับอนุญาตให้ดำเนินการต่อได้ โดยต้องมีมาตรการป้องกันเบื้องต้นด้วย นอกจากนี้ ในสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ภาครัฐต้องเร่งดำเนินการเพิ่มผลผลิตเพื่อให้มั่นใจว่ามีอาหารเพียงพอสำหรับประชากรของตน การนำนวัตกรรมด้านการเกษตรมาใช้แก้ปัญหาและจัดทำระบบการขึ้นทะเบียนที่รวดเร็ว (Fast-track) ควรจะนำมาพิจารณาเพื่อเร่งการเข้าถึงสินค้าของเกษตรกร

4. เสนอให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อการตอบสนอง ครอบคลุม เด็ดขาด และมีประสิทธิภาพต่อการระบาดของ COVID-19

นโยบายรัฐบาลจำเป็นต้องมีความสอดคล้องและเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านข้อคิดเห็นของสมาชิกในบางประเทศนั้นก็คือแม้ว่าภาครัฐได้ให้กิจกรรมทางการเกษตรในรายชื่อการบริการที่สำคัญ เกษตรกร ผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่าย ยังคงต้องเผชิญกับอุปสรรคในการทำงาน ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความร่วมมือและการสื่อสารระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง หากกระทรวงฯ หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องสามารถออกหนังสือมอบอำนาจหรือ บัตรผ่านพิเศษให้กับหน่วยงานที่ต้องดำเนินงานด้านบริการการเกษตร จะสามารถช่วยเพิ่มอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายที่ติดขัดในช่วงเวลาที่มีปัญหาเรื่องสินค้าเกษตรและอาหารได้

5.เสนอให้มีการเพิ่มความร่วมมือระหว่างภาครัฐต่อรัฐและการสื่อสารระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ ในช่วงและหลังวิกฤตการณ์

ความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ อย่างเช่น COVID-19 รวมถึงการพัฒนาแผนการฟื้นตัวภายหลังวิกฤต USABC สนับสนุนให้แต่ละรัฐมนตรีเกษตรในอาเซียนมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและคู่เจรจาในการแลกเปลี่ยนข้อมูล แบ่งปันประสบการณ์ แนวทางด้านเทคนิค และทรัพยากรที่สำคัญ เพื่อความต่อเนื่องของห่วงโซ่อาหารในช่วงการระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้ การสื่อสารกับภาคเอกชนอย่างสม่ำเสมอและโปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่จำเป็นต่อการรับมือการระบาดของ COVID-19 เพื่อสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยของอาหารและความมั่นคงปกป้องชีวิตของประชากรและการดำรงชีวิตและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่ยังคงรักษาแรงผลักดันของอาเซียนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและครอบคลุม การประชุมด้านการให้คำปรึกษาทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Consultation) ระหว่างภาคธุรกิจและภาครัฐอาจเป็นเวทีที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนปฏิบัติการในอนาคต และเพื่อยืนยันความมุ่งมั่นร่วมกันของภาครัฐและเอกชนในการทำงานร่วมกันเพื่อเอาชนะสถานการณ์ COVID-19 ในอาเซียน

เรียบเรียงโดย สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

ณ วันที่ 14 ก.ค. 2563